

Gyógyszerész helye az egészségügyi ellátásban

gyógyszerészi végzettséggel betölthető feladatok,
életpálya lehetőségek

Gyógyszertechnológiai és Biofarmáciai Intézet

- Eü-i ellátás
- Gyógyszerész
- Elvárások, adottságok
- Köteleességek, feladatok, kompetenciák
- Egészségügyi szemlélet
- Betegellátás

Gyógyszerellátás rendszere

 GYÁRAK

 nagykereskedők

 Gyógyszertár

 Intézeti gyógyszertár

 Fiók-gy.t.

Kézi-gy.t.

 Kórház,
Klinika osztályai

 Benzinkút, drogéria,

BETEG

Gyógyszerellátás rendszere

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

XX. cikk

(1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.

(2) Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország *genetikailag módosított élőlényektől mentes* mezőgazdasággal, az egészséges *élelmiszerekhez és az ivóvízhez* való hozzáférés biztosításával, a *munkavédelem* és az **egészségügyi ellátás megszervezésével**, a sportolás és a rendszeres *testedzés* támogatásával, valamint a *környezet védelmének biztosításával* segíti elő.

1997. évi CLIV. törvény

Az egészségügyi ellátás része a gyógyszerellátás !!!

2005. évi XCV. törvény

A gyógyszerellátással kapcsolatos **feltételrendszer** meghatározása az állam feladata.

Ennek keretében az állam meghatározza azon követelményrendszert, amely biztosítja,

hogy a rászorulóknak **biztonságos, hatásos**, az előírásoknak megfelelő minőségű gyógyszerekhez juthassanak.

2006. évi XCVIII. törvény

a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól¹

2006. évi XCVIII. törvény

a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól¹

- 1.§2)³ Gyógyszert a betegek, lakosság, orvosok, valamint állatorvosok részére - ha jogszabály másként nem rendelkezik - **gyógyszertárak** szolgáltatathatnak ki.
- (3)⁴ A **gyógyszertár egészségügyi szolgáltatást végző egészségügyi intézmény**. Gyógyszertár közforgalmú, intézeti, fiók- és kézigyógyszertári formában működhet.

Gyógyszerellátás rendszere

2005. évi XCV. törvény

az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról

12. §

(1) A gyógyszerellátás azon tevékenységek összessége, amely magába foglalja a gyártást, előállítás, tárolást és forgalmazást és amelynek eredményeként a gyógyszer a közvetlen felhasználóhoz eljut.

13. §

(2) A gyógyszertár - ha törvény másként nem rendelkezik - gyógyszert csak olyan gazdálkodó szervezettől szerezhet be, amely rendelkezik gyógyszer-nagykereskedelmi tevékenységre jogosító hatósági engedéllyel.

(4) A gyógyszertár a külön jogszabályban meghatározott szolgálati időben köteles a lakosság gyógyszerellátását biztosítani.

Gyógyszerellátás rendszere

2005. évi XCV. törvény

az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról

14. §

(1) Az intézeti gyógyszerellátás az intézeti gyógyszertárban végzett azon gyógyszerellátási és gyógyszer-előállítási szaktevékenységek összessége, amelynek során az intézeti gyógyszertár a fekvőbeteg-intézményben ápolott, kezelt betegek gyógyszerellátását biztosítja.

(3) A beteg intézeti tartózkodása alatt a kezelése során csak az intézet gyógyszertára által bevételezett és onnan az osztályokra, részlegekre kiadott gyógyszerek - ideértve a kórházi, klinikai vizsgálatok céljából érkezett készítményeket - alkalmazhatók, a külön jogszabályban foglalt esetek kivételével.

Megnevezés: **Gyógyszerész**

FEOR kód 2215 (Foglalkozások Egységes Osztályozási Rendszere (FEOR))

- A gyógyszerészek gyógyszereket, ill. gyógyhatású **készítményeket állítanak elő, gyógyszer-gazdálkodással, - értékesítéssel és a betegek** kiszolgálásával foglalkoznak.

Az **orvosi vény** alapján

a rendelkezésre álló anyagokból gyógyszereket **készítenek,**

a gyógyszer **használatát, eltartását** és

fontosabb **mellékhatásait** ismertetik a vevőkkel, s

kiadják a gyári készítményeket vagy az előállított gyógyszereket.

...

Megnevezés: **Gyógyszerész**

FEOR kód 2215

- ...

A **szakgyógyszerészek kiemelt** feladatokat látnak el a gyógyszerek, ill. gyógyhatású készítmények *előállítás, kiadása, értékesítése, kutatása, fejlesztése vagy nagyüzemi gyártása során.*

A szakgyógyszerészek különféle munkaterületek szerint **specializálódhatnak.**

Foglalkozhatnak

gyógyszer-kutatással, - regisztrálással,

sztenderdizálással /standardizálással/,

bevezetéssel, - készítéssel, - ellenőrzéssel, - raktározással, tárolással,

gazdálkodással, gyógyszerexport-importtal,

gyógyszerismertetéssel stb.

...

Megnevezés: Gyógyszerész

FEOR kód 2215

- ...

*A gyógyszerész foglalkozás esetében nagy az **érzékszervek** jelentősége.*

Az orvosi vények **elolvasása**,
a hamis receptek felismerése vagy
a gyógyszer-alapanyagok kimérése
jó látásélességet követel.

A gyógyszervizsgálatoknál - **színlátás**.

A jó, átlagos **hallás** a betegekkel való
kontaktus-felvétel zökkenőmentességét
biztosítja.

http://www.epalya.hu/munka/feor_megjelenit.php?feor=2215

A foglalkozás gyakorlását kizáró - munkát nem végezhet

Egészségi tényezők

karok/kezek/ujjak fokozott használatát

fokozott figyelmet igénylő

együttműködést kívánó

jó látást igénylő munka végzésére nem alkalmas

allergizáló anyagokkal

egyes vegyi anyagokkal

túlmunkát/nyújtott műszakot igénylő m.helyen

tartós állómunkát

Megnevezés: Gyógyszerész

FEOR kód 2215

- ...

A gyógyszertár - járványos időszakok- a fertőzés forrás
–ellenállóképeség

gyógyszer- és vegyi anyagok -az allergiás
megbetegedések –nem

zárt tér -kedvező munkakörnyezet

munka anyaga - gyógyszer, gyógyszer -alapanyagok,
vegyi anyagok, fertőtlenítő szerek stb.

ügyeleti beosztás /esti órák, éjszakai műszak /hétvége

Megnevezés: Gyógyszerész

FEOR kód 2215

• ...

A gyógyszert vásárlók egy része igényt tart -beszélgetésre, tanácsokra - jó kommunikációs készség

A gyógyszerész munka **álló munka**

A gyógyszer-alapanyagok mérése, adagolása, kiszerezése **kéz- és ujjügyességet** kíván.

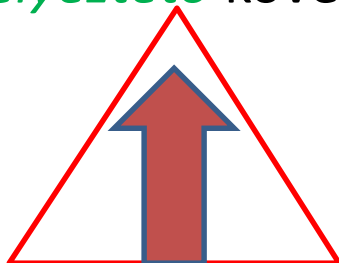
Az egyedi gyógyszer-készítés aprólékos, finom mozdulatokat igényel.

A gyógyszerész munkája **fokozott figyelmet** igénylő munkatevékenység.

Zavaró körülmények között is koncentrálnia kell, mert ő az **utolsó ellenőrző pont** a gyógyszer kiadása előtt.

Akár a gyógyszer-készítés, akár a gyógyszer-kiadás során **téved, az egészséget veszélyeztető** következményekkel járhat.

• ...

Az egészségügyi szemlélet

- **gyógyszertár egészségügyi intézmény!**

A gyógyszerész **az orvos partnereként**, a **hippokratészi eskü** szellemében dolgozik.

A gyógyszer különleges áru,

nincs másodosztályú kategória!

A gyógyszer nemcsak vegyianyag, megfelelő **gyógyszerforma és információ** is tartozik hozzá.

Mindez kellően **széles látókört** feltételez.

A gyógyszerész kötelességei 1.

hivatása iránt

- - természettudományos ismeretek, sokoldalú képzettség
- *Fegyelmezett gondolkodás, lelkiismeretesség, pontosság, önkontroll, áldozatvállalás*
- - koncentráció képesség/ a tévedések megakadályozása érdekében

munkatársai iránt

- A gyógyszerértékesítési **közösség együttműködve** szolgálhatja hatékonyan a betegek érdekeit

A gyógyszerértékesítési kötelessége - a **beosztottak egyenrangúak** betartsák a jogszabályokat

- A gyógyszerkészítés - **egyéni felelősség**
- A gyógyszerértékesítési felelős a gyógyszerértékesítés megfelelő működéséért

A gyógyszerész kötelességei 2.

- gyógyító hivatás célja - az egészség **védelme**,
- - a betegek **gyógyítása**,
- - a betegségek **megelőzése** ,

Nyitottság a betegek problémái iránt, udvariasság, megértés, empátia, pszichológiai érzék!

- ***A betegek gyógyszerészbe vetett bizalma a gyógyulást is segíti***

Tájékoztatási kötelezettség

- Öngyógyítás
- Terápiás -, mellékhatás
- Gyógyszerek kölcsönhatásáról
- Az orvosi kezelés szükségszerűsége
- A gyógyszer helyettesíthetősége, ára, térítési díja

A gyógyszerész legyen gyógyszerszakértő

- **A gyógyszer:**

hatóanyag + gyógyszerforma + információ

- Tanácsadó

- kérdés a felírt gyógyszerrel kapcsolatban: sem az orvos, sem a beteg érdekei nem sérülhetnek

- A betegnek **bíznia** kell az orvos által javasolt gyógyszerben

- Felvilágosítás - a vény nélküli gyógyszer káros is lehet

gyógyszerész kötelességei *önmagával szemben*

- Magánéletünk - egészségügyet képviseljük
- Az egészséges életmód - példamutatás!
- Önképzés, szakirodalom
- Kötelező továbbképzés – élethosszig tartó tanulás
- Széles látókör, műveltség

Titoktartási kötelezettség

- A titoktartási kötelezettség mind az orvosi, mind a gyógyszerészi **esküben** szerepel
- Titok minden, a betegtől a gyógyszertárban **szerzett bizalmas információ**

A titoktartás megszegését a törvény bünteti, a sértett erkölcsi kártérítést követelhet

Elsősegély-nyújtási kötelezettség

- A gyógyszerész egészségügyi szakember, - megfelelő képzettség - sérülések, mérgezés esetén.
- - gyógyszerkönyv - teendő mérgezés esetén

A gyógyszerész szerepe

az egészségnevelés területén

A gyógyszerésztárban:

- **felvilágosítás** a gyógyszerek használatáról, tárolásáról
- **házipatikák** felülvizsgálata
- betegek, egészségesek

Tanácsadás az *egészséges életmódhoz*

- - az öngyógyításhoz („képzett betegek”)

A gyógyszerésztáron kívül:

- **Ismeretterjesztő előadások**
- a gyógyszer sorsa a szervezetben, túlzott gyógyszer-fogyasztás, mellékhatások, kábítószeres, gyógynövények, stb.

Egészségügyi témák: helyes életmód, korunk betegségei, családtervezés, csecsemőgondozás, időskori betegségek, munkahelyi ártalmak, stb.

Bárhol az életben: az egészség ügyének képviselője!

Gyógyszerészi gondozás

Rendszeres tanácsadás - krónikus betegségek

- - szerek hatásának megfigyelés, követés
- - a beteg folyamatos ellátásában
- - felelősségteljes közreműködés a gyógyszeres terápiában cél: **a beteg életminősége javuljon**

A gyógyszerész szerepe

- társadalmi feladatok
- a közegészségügy országos és helyi szervezetek, önkormányzatok,
- karitatív szervezetek

A mesterképzési szakon végzetek **alkalmasak**

Gyógyszerésztudományi Kar:

- **önálló gyógyszerészi** munka - a gyógyszerellátás, a -készítés,
- gyógyszerellenőrzés és a gyógyszerismertetés,
- - járó és fekvőbeteg gyógyszerrel, gyógyászati anyaggal és gyógyászati segédeszközzel való ellátására,
- a gyógyszer-kereskedelem – export, import, nagykereskedelem,
- szakmai követelmények - szavatolására,
- a gyógyszerek minőségének -a gyártástól a felhasználásig történő - biztosítására,
- nagy volumenű / gyógyszergyártás
- egyedi igények gyógyszerkészítés
- ...

A mesterképzési szakon végzettek alkalmasak

Gyógyszerésztudományi Kar:

- ...
- a gyógyszerügy országos és regionális szervezeti egységei (OEP/NEAK, Hatóság, biztosító, stb.)
- gyógyszerügyi szakigazgatás,
- szakszemélyzet - szakmai tájékoztatás,
- racionális gyógyszerrendelés,
- betegek részére - tanácsadásra,
- gyógyszerkutatásba és fejlesztésbe,
- szakirányú szakképzésbe,
- felsőoktatási intézmények - kutató és oktató

Gyógyszerészi kompetenciák

Kompetencia = illetékesség

- Információ szerzés (jogok és kötelezettségek)
- Információ adás (nem vélemény!)
- Döntés elősegítése (Kié a döntés?) (Speciális esetek?)

*„A gyógyszerészek kompetenciájáról általában az mondható, hogy – a felfedezni kívánt molekula megtervezésétől, a farmakonnak a szervezetből történő eliminációjáig és hatásának megszűnéséig, az így nyert terápiás tapasztalatok elemzéséig, a gyógyszerügy valamennyi területén, **kivéve** a gyógyszereknek orvosok által történő rendelését – a gyógyszerészek az illetékesek, ill. bármely más hivatás tagjai kevésbé kompetensek.”*

(Gyógyszerészi etika, MGYT, Szeged, 1991)

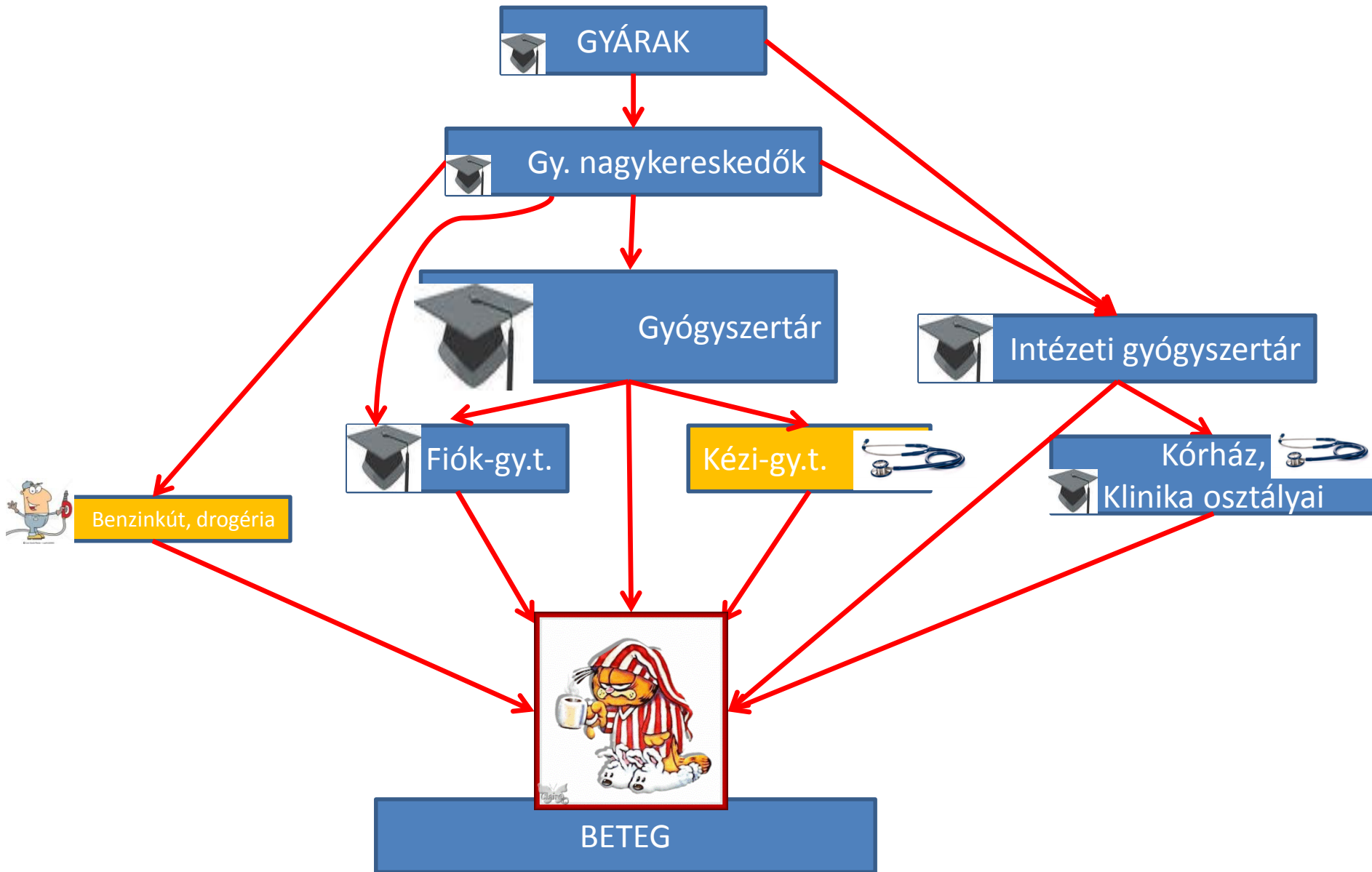

Gyógyszerészi kompetenciák

Kompetencia = illetékesség

- VÉGEZHETŐ TEVÉKENYSÉGEK / gyógyszer
- a) ~kutatás, ~fejlesztés, ~forgalomba hozatali engedéllyel kapcsolatos feladatok
- b) ~gyártása, minőségbiztosítása, kiadása
- c) analitikai vizsgálata e célra szolgáló laboratóriumban
- d) gyógyszerraktár - tárolása, minőségbiztosítása, nagykereskedelmi elosztás
- e) ~gytárban készítés, anal.vizsg., tárolás, forgalmazás
- f) fekvőbeteg gyógyintézetben készítés, anal.vizsg., tárolás, forgalmazás, klinikai vizsg. végzés
- g) ~-rel kapcsolatos tájékoztatás, tanácsadás, oktatás

Gyógyszerellátás rendszere/ gyógyszerészek jelenléte

ELVÉGEZHETŐ MUNKAKÖRÖK

ritka munkaterületek

- nevesítve:
- Gyógyszerész
- Beosztott gyógyszerész
- Vezető gyógyszerész / fekvőbeteg intézetben főgyógyszerész

Állatgyógyászati készítmények gyártása
~ patikák

Ipari feladatkörök

Gyártás – alapanyag
- készítmények – formulálás
- biológiai gyógyszerek (pl. oltóanyagok, stb.)
- csomagolás

Ellenőrzés – analitika
- mikrobiológia

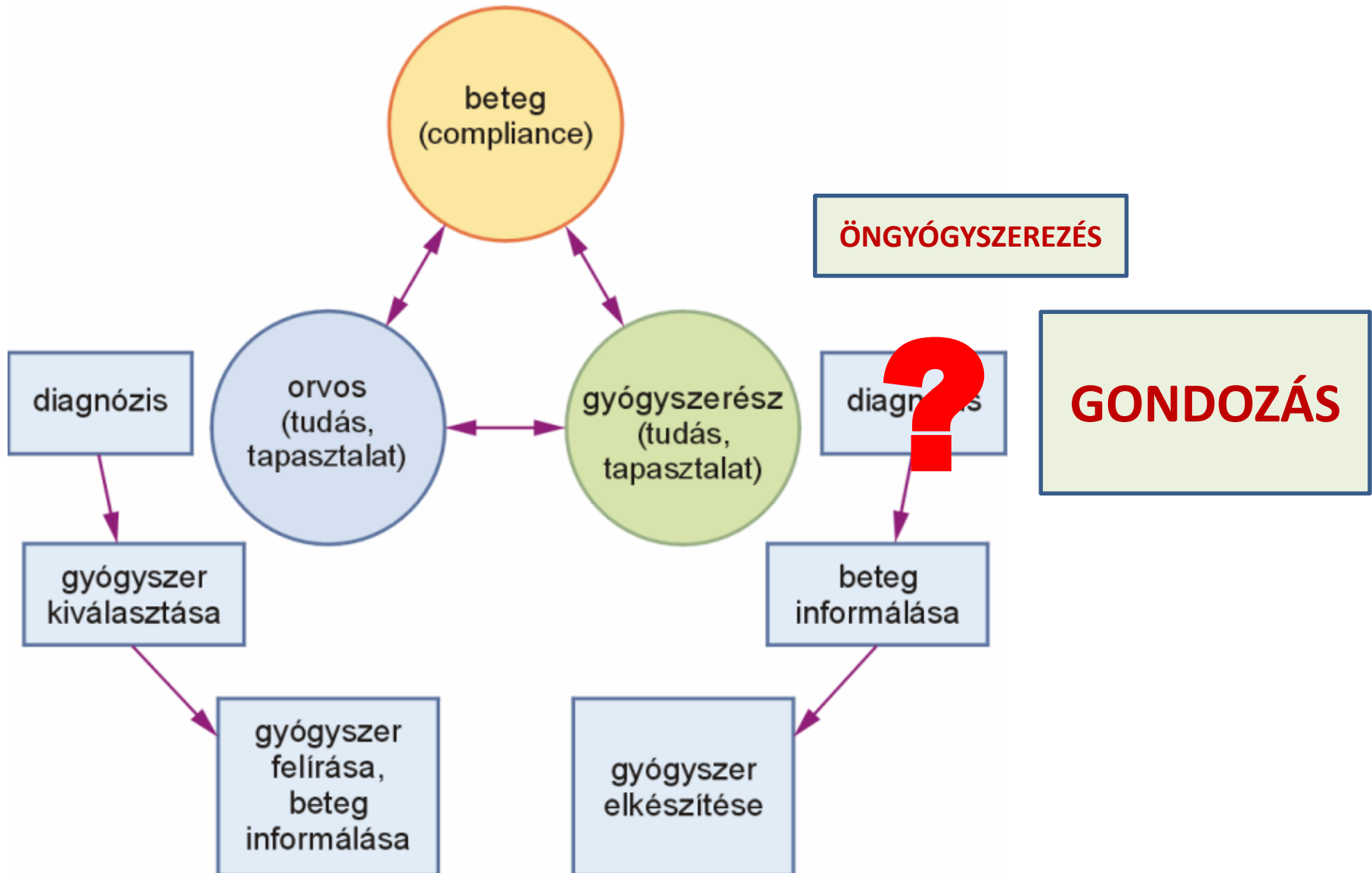
Minőségbiztosítás – dokumentáció / előíratok gondos „megléte”
gyártási-, munka-, vizsgálati lapok szerkesztése, ellenőrzése,
felszabadítások – alap-, csomagolóanyagok, késztermékek
forgalomba engedélyezése – kiadások
forgalmi kivonások

Törzskönyvezés – dokumentáció
- kapcsolatok a vizsgáló helyekkel
- klinikai vizsgálatok végzése, szervezése
- fejlesztés / labormunka

Szakigazgatási területi feladatkörök

- Országos Hatóság /OGYÉI
- Tiszti szolgálat /OGYÉI– hatósági
  - engedélyezések
  - ellenőrzés
  - országos szempontok - egyeztetések

Betegellátási kapcsolatrendszer

„Gyógyszerészek mást mint gyógyszert
nem árulhatnak.”

Budai jogkönyv (1244)

“Vannak betegek, akiknek nem
tudunk segíteni,
de egy sincs,
akinek ne árthatnánk.”

(A. L. Bloomfield)

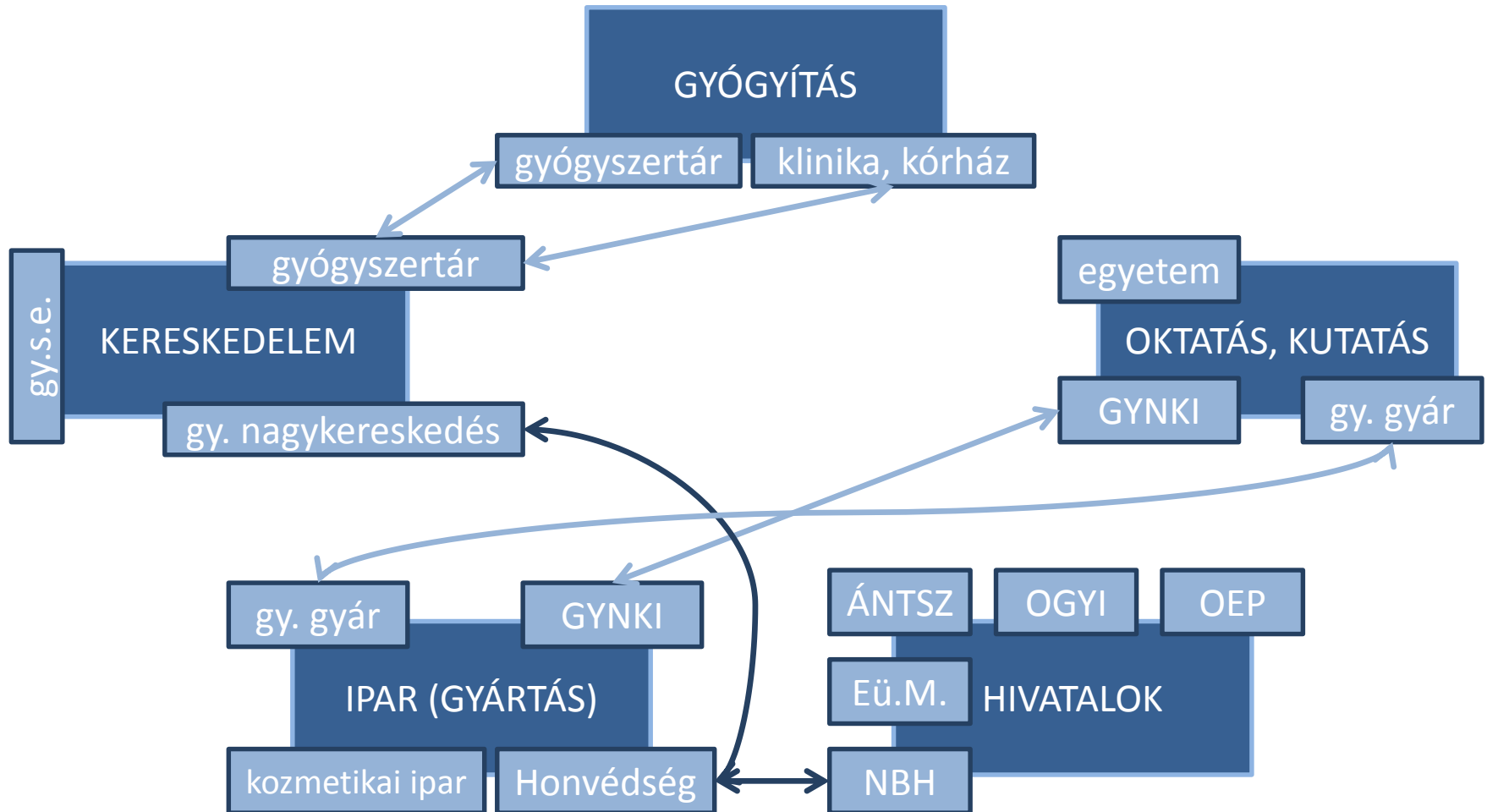
Betegellátási kapcsolatrendszer

Mit kell figyelembe venni a gyógyszerellátás rendszerének kialakítása, szabályozása, működtetése során?

- Beteg érdekek →
- Gazdasági szempontok →
- Társadalmi szempontok →

Gyógyszerész-álláslehetőségek

Horváth Dénes (1913-2010)

vasdiplomás gyógyszerész, Sopron

Ha találkozom egyik-másik volt betegünkkel,
aki még **emlékszik a tőlem kapott tanácsra**, ...gyógyszertárba
betérők **tanácsra** vagy pillanatnyi **kétségeik feloldására való
igényét**,

melyet a gyógyszerésztől várnak, ...

a 21-ik században is **szükség van a beteg érdekét szolgáló
gyógyszerészre.**

**...a gyógyszerészi hivatásomról kialakított szemléletem ... ma sem
korszerűtlen.**

Meggyőződésem, hogy

amíg beteg lesz, ilyen szemléletű gyógyszerészre igény is lesz.